Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ЗБАГАЧУЄМО КОЖНОГО
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

Кафедра соціології

Світова політика і міжнародні відносини

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	***Перший (бакалаврський)***
Галузь знань	*05 соціальні та поведінкові науки*
Спеціальність	*054 Соціологія*
Освітня програма	*Врегулювання конфліктів і медіація*
Статус дисципліни	*Вибіркова*
Форма навчання	*очна(денна)*
Рік підготовки, семестр	*3 курс, 6 семестр*
Обсяг дисципліни	*4 кред. ЄКТС/120 (годин лекції 14 годин, семінарські заняття 28 годин, самостійна робота 78 годин)*
Семестровий контроль/ контрольні заходи	*Залік, МКР*
Розклад занять	*https://schedule.kpi.ua/*
Мова викладання	*Українська*
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: *кандидат політичних наук, старший викладач кафедри соціології Якубін Олексій Леонідович, jacubin@gmail.com* Практичні / Семінарські: *кандидат політичних наук, старший викладач кафедри соціології Якубін Олексій Леонідович, jacubin@gmail.com*
Розміщення курсу	Moodle

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

Метою освітньої компоненти є вивчення проблем і закономірностей структури, функціонування та розвитку світової політики, проведення аналізу сучасного "поля науки".

Завданням дисципліни є формування у студентів здатностей вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості; працювати з інформацією: знаходити, оцінювати й використовувати інформацію з різних джерел, необхідну для вирішення наукових і професійних завдань; використовувати у професійній діяльності базові знання у галузі природничих і соціально-поведінкових наук; формулювати цілі, ставити конкретні завдання наукових досліджень в різних сферах політології з використанням передового вітчизняного і зарубіжного досвіду проведення фундаментальних і прикладних наукових розвідок.

Що буде вивчатись:

–поняття та практики, напрямки міжнародних відносин;

– джерела сучасних міжнародних відносин та ключові школи їх дослідження;

– міжнародна архітектура безпеки та походження війн;

– світова політика зараз;

– майбутня архітектура безпеки і місце України в ній.

Знання про міжнародні відносини, світову політику – це не просто ще одне знання, а надважливий компонент діяльності у сучасному світі. Складно уявити сучасну людину, яка б не відчувала на собі їх вплив. В центрі уваги міжнародних відносин – мир, війни та ключові причини та фактори їх виникнення. І технології досягнення більш безпечного світу.

Здобувачі матимуть розуміння того як влаштовані зв'язки між державами, транснаціональними корпораціями та міжнародними організаціями- такими як ООН, НАТО чи ЄС та вміння досліджувати ці міжнародні зв'язки та інститути.

Розуміння міжнародних відносин і ключових сил, які їх замовляють- це має прямий зв'язок з покращенням усвідомленої участі у всіх цих процесах. З огляду на процеси інтернаціоналізації та нашої більшої інтеграції до міжнародних структур, таких як ЄС чи НАТО.

Отримані знання можуть бути корисними у роботі в дослідницькому секторі, в університетах, аналітичних центрах, міжнародних організаціях, технологічних компаніях тощо.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити: дисципліна «Світова політика і міжнародні відносини» є логічним продовженням курсу «Політична наука: конфліктологічний підхід». Для її вивчення студенти мають мати базові уявлення про політику та суспільство.

Постреквізити: вивчення дисципліни поглиблює фахову підготовку студентів, розширює розуміння глобальних політичних і соціальних процесів та може бути використане під час вивчення фахових дисциплін і підготовки кваліфікаційної роботи студентами.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вивчення міжнародних відносин та світової політики: сутність і значення

Тема 2. Раціональність та ірраціональність у міжнародній політиці

Тема 3. Реалізм та неореалізм у міжнародних відносинах

Тема 4. Лібералізм та неолібералізм у міжнародних відносинах

Тема 5. Інституціоналізм та неоінституціоналізм у міжнародних відносинах

Тема 6. Функціоналізм та неофункціоналізм у міжнародних відносинах

Тема 7. Конструктивізм у міжнародних відносинах

Тема 8. "Англійська школа" у міжнародних відносинах

Тема 9. Міжнародне суспільство та світова політика

Тема 10. Марксизм і неомарксизм у міжнародних відносинах

Тема 11. Силовий вимір міжнародної політики

Тема 12. Системний вимір міжнародної політики

Тема 13. Новітні підходи до світової політики

Тема 14. Формування світового порядку: майбутні сценарії

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. *Алєксєєнко, І. В. Глобальні проблеми міжнародних відносин та світової політики: безпековий вимір : підручник / Ірина Алєксєєнко, Артем Курас, Артур Маргулов ; за*

загальною редакцією Ірини Алєксєєнко ; Міністерство внутрішніх справ України, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. - Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2021. - 163 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000639218&local_base=KPI01

2. *Артьомов, І. В. Актуальні проблеми зовнішньої політики України : навчальний посібник / І.В. Артьомов ; Міністерство освіти і науки України, ДВНЗ "Ужгородський національний університет", НН Інститут євроінтеграційних досліджень. - Ужгород : ДВНЗ "УжНУ", 2021. - 674 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000643147&local_base=KPI01*
3. *Єремєєва, І. А. Теорії цивілізацій та міжнародні конфлікти : підручник / І.А. Єремєєва ; Міністерство освіти і науки України, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. - Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2021. - 142 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000638812&local_base=KPI01*
4. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії : навчальний посібник для студентів закдадів вищої освіти / колектив авторів: Білозубенко В.С., Богородицька Г.Є., Войтов С.Г., Горожанкіна Н.А. [та 12 інших] ; за загальною редакцією В.С. Білозубенка ; Університет митної справи та фінансів. - Київ : Видавець ФОП Піча Ю.В., 2023. - 632 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000642599&local_base=KPI01*
5. *Цимбалістий, В. Ф. Теорія міжнародних відносин : навчальний посібник для студентів / В.Ф. Цимбалістий. - Львів : Видавництво "Новий Світ-2000", 2021. - 357 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000638430&local_base=KPI01*

Допоміжна література:

6. *Макіавеллі Н. Державотворець. - Київ : Арій, 2015.*
7. *Маркс К. Капітал. - Харків : Пролетар, 1933*
8. *Гоббс Т. Левіафан. - Київ : Дух і літера, 2000.*
9. *Aron R. Peace and War: Theory of International Relations. Garden City: Doubleday, 1966.*
10. *Hobson J. Imperialism: A Study. - New York: Cosimo, 2005.*
11. *Angell N The Great Illusion: A Study of the Relation of Military Power in Nations to Their Economic and Social Advantage. New York: Andesite Press, Press, 2017.*
12. *Arrighi G. The Geometry of Imperialism. - London: Verso -Editions, 1983.*
13. *Ar. R. Jervis R. International Politics: Enduring Concepts and Contemporary Issues. - New York : Pearson, 2016.*
14. *Bremmer I. Every Nation for Itself: Winners and T . Winners and Losers in a G-Zero World. - London : Penguin, 2012.*
15. *Bueno Mesquita B de. Measuring Systemic Polarity. I/ Journal of Conflict Resolution. - 1975. - Vol. 19. - P. 77-96.*
16. *Bull H. The Anarchical Society: A Study of Order in World Politics. - London : Macmillan, 1977.*
17. *Buzan B. From International to World Society? English School Theory and the Social Structure of Globalization. - Cambridge: Cambridge University Press, 2004.*
18. *Buzan B., Little R. International Systems in World History: Remaking the Study of International Relations. - Oxford: Oxford University Press, 2000.*
19. *Doyle M. Liberal Peace: Selected Essays. - Abingdon: Routledge, 2012.*
20. *Dunne T. Inventing International Society: A History of the English School. - Houndmills: Palgrave, 1998.*
21. *Dunne T., Kurki M., Smith S. [eds.] International Relations Theories: Discipline and Diversity. - Oxford : Oxford University Press, 2010.*

22. *Finnemore M. National Interests in International Society. – New York: Cornell University Press, 1996*
23. *Gilpin R. The Political Economy of International Relations. University in World Press, Politics. 1989. - Cambridge:Princeton*
24. *Glaser C. Rational Theory of International Politics: The Logic of Competition and Cooperation. - Princeton: Princeton University Press, 2010.*
25. *Griffths M. Rethinking International Relations Theory Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2011.*
26. *Hegre H. Democracy Research. E 2014.- Vol. 52, Ne 2.- P. 159-172.*
27. *Modelsky G. Long Cycles in World Politics. - Seattle : University of Washington Press, 1987.*
28. *Morgenthau H. Politics Among Nations: The Struggle for War and Peace.- New York: Alfred A Knopf, 1968.*
29. *Morrow J. Game Theory for Political Scientists. - Princeton: Princeton University Press, 1994.*
30. *Nicbuhr R Moral Man and Immoral Society: A Study in Ethics New York: Charles Scribner's Sons, 1932.*

Інформаційні ресурси:

1. *http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/ - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.*
2. *https://isnasu.org.ua/publish/journal/ – Соціологія: теорія, методи, маркетинг*
3. *http://www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.*
4. *https://prometheus.org.ua/. Найкращі онлайн-курси України та світу.*
5. *http://www.sociology.kpi.ua/literature - кафедра соціології КПІ ім.Ігоря Сікорського*

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

Лекція 1.

Тема: Вивчення міжнародних відносин та світової політики: сутність і значення

Основні питання: Основні парадигми та теорії у міжнародних відносинах

Тема: Раціональність та ірраціональність у міжнародній політиці

Основні питання: Дослідження міжнародних відносин: методологічні аспекти.

Рівні аналізу у міжнародних відносинах. Роль раціональних та ірраціональних факторів у прийнятті рішень. Філософія реалізму: внесок Нібура, Карра та Морґентау.

Лекція 2.

Тема: Реалізм та неореалізм у міжнародних відносинах

Основні питання: Теорія міжнародної політики Кеннета Волтца: неореалізм. Дилема безпеки та її вплив на міжнародні відносини.

Тема: Лібералізм та неолібералізм у міжнародних відносинах

Основні питання: Філософія лібералізму та неолібералізму та її основні принципи.

Теорія ідеалізму: внесок Енджелла та Вільсона. Теорія комплексної взаємозалежності та її роль у світовій політиці. Міжнародні відносини з погляду неоліберальної парадигми.

Лекція 3.

Тема: Інституціоналізм та неоінституціоналізм у міжнародних відносинах

Основні питання: Раціональний вибір та його роль у формуванні інституцій. Теорія режимів та її вплив на міжнародну політику

Тема: Функціоналізм та неофункціоналізм у міжнародних відносинах

Основні питання: Теорія гегемоністичної стабільності

Тема: Конструктивізм у міжнародних відносинах

Основні питання: Онтологія конструктивізму та його підходи до світової політики. Роль соціально сконструйованого світу у формуванні міжнародних відносин. Вплив ідентичності та культурних норм на міжнародну політику. Стратегічна культура та її роль у міжнародних відносинах. Концепція "м'якої сили" та її значення в міжнародній політиці. Права людини та культурні норми у міжнародних відносинах.

Лекція 4.

Тема: "Англійська школа" у міжнародних відносинах

Основні питання: Внесок Гедлі Булла у розуміння анірхії, порядку та системи. Методологічний плюралізм та значення історії в англійській школі.

Тема: Міжнародне суспільство та світова політика

Основні питання: Роль ключових міжнародних організацій у світовій політиці: універсальні та спеціалізовані. Система ООН. Історія та сучасність транснаціональних корпорацій.

Лекція 5.

Тема: Марксизм і неомарксизм у міжнародних відносинах

Основні питання: Карл Маркс: матеріалізм та капіталізм у контексті міжнародних відносин. Теорія імперіалізму та її вплив на світову політику. Теорія залежності та світ-системний аналіз у міжнародних відносинах.

Тема: Силовий вимір міжнародної політики

Основні питання: Сутність та роль сили у світовій політиці. Основи силових розрахунків у міжнародних відносинах. Властивості сили та її вплив на динаміку світової політики. Великі держави та теорія балансу сил.

Лекція 6.

Тема: Системний вимір міжнародної політики

Основні питання: Аналіз міжнародних відносин як системи. Внесок Мортона Каплана у розуміння систем та процесів у міжнародній політиці. Принципи застосування системного підходу в аналізі міжнародних відносин.

Тема: Новітні підходи до світової політики

Основні питання: Гендерний вимір у міжнародних відносинах та його вплив на політичні процеси. Хронополітика у поясненнях процесуального виміру міжнародних відносин. Теорія Геї: кліматичні фактори у світовій політиці. Науково-Технічний розвиток та світова політика. Взаємозв'язок світової політики та міжнародного громадянського суспільства.

Лекція 7.

Тема: Формування світового порядку: майбутні сценарії

Основні питання: Точки зростання та конфліктів у формуванні світового порядку. Виклики та перспективи глобального управління. Тенденції та можливі сценарії розвитку міжнародних відносин та світової політики.

Семінарські заняття

Семінар 1. *Вивчення міжнародних відносин та світової політики: сутність і значення.*
Представлення основних парадигм та теорій міжнародних відносин (реалізм, ідеалізм, конструктивізм, лібералізм, фемінізм тощо). Обговорення різних підходів до аналізу міжнародних відносин та світової політики. Порівняння та критичний аналіз різних теоретичних підходів.

Семінар 2. *Раціональність та ірраціональність у міжнародній політиці.*
Чинники, що впливають на раціональне прийняття рішень у міжнародній політиці. Які можуть бути наслідки ірраціональних рішень у міжнародних відносинах. Як впливають особистість та психологічні фактори на процеси прийняття рішень у міжнародній політиці. Вплив ідеології та національних інтересів на раціональність прийняття рішень у міжнародній політиці.

Семінар 3. *Реалізм та неореалізм у міжнародних відносинах*
Пояснення основних принципів реалізму: антропологічний постулат, анархія, інтереси держав, влада та безпека. Обговорення впливу реалізму на розуміння конфліктів, співробітництва та зовнішньополітичних стратегій. Основні відмінності між реалізмом та неореалізмом. Розгляд критичних поглядів на обидва підходи.

Семінар 4. *Лібералізм та неолібералізм у міжнародних відносинах.*
Основні принципи та цінності, що визначають лібералізм у міжнародних відносинах. Основні положення неолібералізму, які відрізняють його від класичного лібералізму.

Семінар 5.
Вплив ліберальних та неоліберальних підходів на розуміння ролі держави у міжнародних відносинах. Як лібералізм та неолібералізм сприяють співробітництву та міжнародній інтеграції.

Семінар 6. *Інституціоналізм та неоінституціоналізм у міжнародних відносинах*
Обговорення ролі інституцій в міжнародному співробітництві та створенні правил та норм. Представлення прикладів міжнародних організацій і угод, які відображають принципи інституціоналізму. Обговорення критики інституціоналізму та відхилення від формальних інституційних рамок. Представлення прикладів неоінституціоналістського підходу до аналізу міжнародних відносин. Порівняння основних принципів інституціоналізму та неоінституціоналізму.

Семінар 7. *Функціоналізм та неофункціоналізм у міжнародних відносинах. Обговорення критики функціоналізму та удосконалення концепції у неофункціоналізмі*

Обговорення основних ідей та принципів функціоналізму, зокрема фокусу на функціях та потребах спільноти. Представлення прикладів функціоналістських підходів до міжнародних проблем, таких як економічна інтеграція та співробітництво.
Порівняння основних принципів функціоналізму та неофункціоналізму.

Семінар 8. *Конструктивізм у міжнародних відносинах*
Визначення поняття "конструктивізм" у контексті міжнародних відносин. Обговорення підходу конструктивізму до розуміння ролі ідей, норм і ідентичності у міжнародних відносинах. Аналіз впливу ідей на формування зовнішньої політики держав. Обговорення поглядів конструктивізму на походження та характер конфліктів у міжнародних відносинах.
"Англійська школа" у міжнародних відносинах
Обговорення основних принципів та ідей англійської школи у міжнародних відносинах.
Представлення ключових теоретиків та діячів англійської школи. Підход англійської школи до розуміння державності, суверенітету та міжнародного порядку. Аналіз критики англійської школи з інших теоретичних підходів у міжнародних відносинах.

Семінар 9. *Міжнародне суспільство та світова політика. Марксизм і неомарксизм у міжнародних відносинах*
Військово-політичні блоки та колективна безпека: історія та перспективи НАТО. Природа та розвиток Європейського Союзу. Україна на шляху до членства у Європейському Союзі та НАТО.
Визначення поняття "марксизм" у контексті міжнародних відносин. Обговорення основних ідей та принципів марксистського підходу до аналізу міжнародної системи.
Представлення прикладів марксистського аналізу глобальної економіки та колоніального владарства. Критика традиційного марксизму та удосконалення підходу у неомарксизмі. Приклади неомарксистського аналізу глобалізації, класової боротьби та нерівності в міжнародних відносинах.

Семінар 10. *Силовий вимір міжнародної політики*
Різні форми силового виміру, включаючи військову силу, економічний тиск та інші методи. впливу силового виміру на міжнародні відносини. Аналіз прикладів конфліктів та криз, де силовий вимір відігравав ключову роль. Розгляд можливостей використання дипломатичних, економічних та інших несилових засобів в міжнародних відносинах.

Семінар 11. *Системний вимір міжнародної політики. Новітні підходи до світової політики*
Пояснення системного підходу та його застосування в міжнародній політиці. Обговорення основних принципів системного підходу: взаємозалежність, саморегуляція, емерджентність. Огляд основних елементів міжнародної системи: актори, структура, процеси. Представлення різних моделей міжнародних систем: біполярна, мультиполярна, глобальна.
Теорія Геї: кліматичні фактори у світовій політиці. Науково-Технічний розвиток та світова політика. Взаємозв'язок світової політики та міжнародного громадянського суспільства.

Семінар 12*. Формування світового порядку: майбутні сценарії*
Розгляд можливого сценарію, в якому домінуючі сили та інституції зберігають свої позиції. Аналіз сильних сторін та обмежень. Сценарій, в якому світовий порядок стає мультиполярним з розподілом впливу між кількома головними акторами. Сценарій, в якому регіональні блоки та

інтеграційні організації стають визначальними факторами світового порядку. Сценарій глобального управління: створення глобальної системи управління для вирішення глобальних проблем та конфліктів.

Семінар 13.
Модульна контрольна робота

Семінар 14.
Залік

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота здобувача включає:
підготовка до аудиторних занять – 68 год;
підготовка до модульної контрольної роботи – 4 год;
підготовка до заліку – 6 год.
Загалом – 78 год.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Вивчення дисципліни проводиться згідно існуючої методики організації навчального процесу у вищих навчальних закладах, що передбачає питому вагу самостійної роботи студентів. Семінарські заняття поглиблюють теоретичні знання з відповідних тем навчальної дисципліни, закріплюють практичні навички дискусій, відстоювання своєї наукової позиції, роботи з літературою.

Відвідуваність і виконання завдань

Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на практичних (семінарських) заняттях. Студенти, які пропустили семінарські заняття, можуть не допустити зниження підсумкового рейтингу, своєчасно (протягом семестру) опрацювавши відповідні теми і виконавши завдання, передбачені для пропущених занять. Не треба чекати наближення заліково-екзаменаційної сесії для відповідного спілкування з викладачем. Варто це робити як тільки студент буде готовий продемонструвати свої знання і навички з пропущених тем занять.
Теми і завдання для практичних занять передбачені робочою програмою дисципліни, доступною з особистого кабінету студента в системі «Кампус» або на сайті кафедри соціології.
На лекціях та семінарських заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, зумовлених темою заняття і відповідним тематичним завданням. Використовувати зазначені (та інші подібні) засоби для розваги чи спілкування під час заняття не варто. Студент на семінарському занятті може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням).

Календарний контроль

Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами. На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 10 і більше балів. На другому календарному контролі студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований». ВІдпрацювання «не атестації» здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання для поточного контролю.

Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Форми роботи

Навчальні заняття з дисципліни проводяться у формі лекційних та семінарських занять. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання. В процесі занять викладач може демонструвати студентам наочні матеріали, присвячені розгортанню політичних подій.

Основною формою роботи на семінарському занятті є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, так і здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додаткового оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, висловлювання альтернативних гіпотез. Окремі семінарські заняття передбачають підготовку презентацій студентами, що посилює репрезентативні навички і поглиблює усвідомлення теми.

Модульна контрольна робота спрямована на виявлення знань студентів опрацьованого матеріалу. Проте, проблемний метод, що використовується під час цього виду контролю також дозволяє оцінити аналітичні здібності здобувачів вищої освіти.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.

Неформальна освіта.

За бажанням здобувача, в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню занять, допускається вивчення окремих змістовних частин дисципліни в асинхронному режимі, зокрема через опанування дистанційних курсів та інших форм неформального навчання. Для врахування в рейтинговій системі оцінювання балів за такі курси, вони мають змістовно відповідати певним темам силабусу, а їх проходження узгоджене з викладачем дисципліни. На підтвердження проходження неформального навчання студент має надати відповідний документ (сертифікат) із зазначенням назви курсів та їх обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського: https://osvita.kpi.ua/node/179

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Календарний контроль: *проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог навчальної дисципліни.*

Семестровий контроль: *залік*

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за:

1. *робота на семінарських заняттях;*
2. *виконання модульної контрольної роботи.*

1. Робота на семінарських заняттях *оцінюється максимально в 6 балів.*

*Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях дорівнює rсем =6 балів*12 = 72 бали.*

Критерії оцінювання:

«відмінно» – творчий підхід до розкриття проблеми, участь у дискусії, складання кейсів – 6 балів;

«добре» – глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція, складання кейсів – 4-5 бали;

«задовільно» – обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками – 3 бали;

«незадовільно» – повна пасивність на семінарському занятті – 0 балів.

2. Модульна контрольна робота

Ваговий бал – 28.

Відповіді оцінюються наступним чином:

«відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 25-28 балів;

«добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 21-24 балів;

«задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 17-20 бали;
«незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам на «задовільно» – 0 балів.

3. Заохочувальні бали
Всього не більше 10 балів за такі види робіт:
– за науково-дослідницьку діяльність (участь у конференціях, конкурсах студентських робіт, публікації);
– участь у факультетських олімпіадах з дисципліни та всеукраїнських олімпіадах.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни доводиться до здобувачів на заліку під час заліково-екзаменаційної сесії.
Здобувачі, які мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.
Зі здобувачами, які мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи(при цьому попередні бали скасовуються).

4. Залік.
Ваговий бал – 100.
Залік передбачає відповідь студента на два питання. Питання є різними за змістом, відповідають тематиці лекцій, семінарів, самостійної роботи, питань з самоконтролю. Кожне питання оцінюється в 50 балів.

Критерії оцінювання:
- *48-50 балів - студент демонструє глибоке знання змісту навчального матеріалу, здатність до системного й міждисциплінарного аналізу проблем курсу; вільно й коректно використовує наукові поняття та терміни, формулює логічні, аргументовані висновки, виявляє власну обґрунтовану позицію щодо дискусійних питань;*
- *43-47 бали - студент демонструє дуже добрий рівень засвоєння навчального матеріалу, добре орієнтується в основних темах курсу, здатний до аналізу та узагальнення; можливі поодинокі неточності у формулюваннях або прикладах, які не впливають суттєво на загальний рівень відповіді;*
- *38-42 бали - студент демонструє достатньо повне розуміння основних тем і питань курсу. Використовує базову наукову термінологію, однак аналіз є переважно описовим; висновки сформульовані, але не завжди достатньо аргументовані;*
- *33-37 бали - студент демонструє загальне уявлення про навчальний матеріал, але відповіді містять помітні неточності у визначеннях, прикладах або логіці викладу; застосування наукової термінології є обмеженим, аналітична складова виражена слабо;*
- *30-32 бали - студент демонструє фрагментарні знання окремих тем курсу, орієнтується лише в частині ключових понять; відповіді неповні, поверхові, висновки недостатньо обґрунтовані;*
- *0-29 балів - студент не орієнтується у ключових поняттях і проблематиці курсу; відповіді нелогічні або відсутні.*

Умови позитивної проміжної атестації:

Для отримання «зараховано» з першої проміжної атестації студент повинен мати не менше ніж 10 балів, для отримання «зараховано» з другої проміжної атестації студент повинен мати не менше ніж 20 балів.

Умови допуску до заліку:

Умовою допуску студента до заліку є зарахування модульної контрольної роботи.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Рейтингова оцінка здобувача (бали)	*Університетська шкала оцінок рівня здобутих компетентностей (результатів навчання)*
100-95	*Відмінно*
94-85	*Дуже добре*
84-75	*Добре*
74-65	*Задовільно*
64-60	*Достатньо*
Менше 60	*Незадовільно*

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації студентам

Готуючись до практичного заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілої інформації необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи "Сікорський" для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено старшим викладачем кафедри соціології, кандидатом політичних наук Якубіним Олексієм Леонідовичем

Ухвалено *кафедрою соціології (протокол № 12 від 24.05.2024)*

Погоджено *Методичною комісією факультету (протокол № 9 від 26.06.2024)*

Додаток 1

Питання для модульної контрольної роботи

(у формі ессе)

1. *Сутність та значення міжнародних відносин і світової політики*
2. *Роль теоретичних парадигм у поясненні міжнародних відносин*
3. *Реалізм у міжнародних відносинах: основні положення та приклади*
4. *Внесок Морґентау, Карра та Нібура у розвиток реалізму*
5. *Неореалізм Кеннета Волтца та дилема безпеки*
6. *Лібералізм у міжнародних відносинах: принципи та цінності*
7. *Неолібералізм і роль міжнародних інституцій у співробітництві держав*
8. *Теорія ідеалізму: внесок Енджелла та Вільсона*
9. *Теорія комплексної взаємозалежності та її вплив на світову політику*
10. *Інституціоналізм і неоінституціоналізм у міжнародних відносинах*
11. *Раціональний вибір та формування міжнародних інституцій*
12. *Теорія міжнародних режимів і її застосування у політиці*
13. *Функціоналізм у міжнародних відносинах: принципи та приклади*
14. *Неофункціоналізм та удосконалення інтеграційних концепцій*
15. *Теорія гегемоністичної стабільності і баланс сил*
16. *Конструктивізм: роль ідей, норм та ідентичностей у міжнародних відносинах*
17. *Соціально сконструйований світ і культурні норми у міжнародній політиці*
18. *Стратегічна культура та концепція м'якої сили*
19. *Англійська школа у міжнародних відносинах: основні принципи та діячі*
20. *Внесок Гедлі Булла у розуміння порядку та системи*
21. *Марксизм у міжнародних відносинах: матеріалізм та капіталізм*
22. *Неомарксизм і теорія залежності у глобальній політиці*
23. *Силовий вимір міжнародної політики та баланс великих держав*
24. *Системний підхід до аналізу міжнародних відносин*
25. *Типи міжнародних систем: біполярна, мультиполярна та глобальна*
26. *Новітні підходи до світової політики: гендерний вимір та хронополітика*
27. *Вплив науково-технічного розвитку на міжнародні відносини*
28. *Взаємозв'язок світової політики та міжнародного громадянського суспільства*
29. *Формування світового порядку: точки зростання та конфліктів*
30. *Можливі сценарії розвитку міжнародних відносин у XXI столітті*

Додаток 2

Питання для підготовки до заліку

1. *Основні підходи до аналізу конфліктів у міжнародних відносинах*
2. *Порівняння класичного та неокласичного реалізму*
3. *Вплив національних інтересів на зовнішню політику держав*
4. *Ідеологічні чинники у формуванні міжнародних стратегій*
5. *Психологічні аспекти прийняття рішень лідерами держав*
6. *Міжнародні організації та їхня роль у забезпеченні співробітництва*
7. *Система ООН та її структура*
8. *Роль універсальних міжнародних організацій у світовій політиці*
9. *Роль спеціалізованих міжнародних організацій у вирішенні конкретних проблем*
10. *Історія та сучасність транснаціональних корпорацій*
11. *Вплив економічної взаємозалежності на міжнародні відносини*
12. *Аналіз міжнародних конфліктів через призму силового виміру*
13. *Дипломатичні методи врегулювання міжнародних суперечок*
14. *Несилові засоби впливу у міжнародній політиці*
15. *Баланс сил як механізм забезпечення стабільності у міжнародній системі*
16. *Великі держави та їхній вплив на світову політику*
17. *Принципи саморегуляції та емерджентності у системному підході*
18. *Основні елементи міжнародної системи: актори, структура, процеси*
19. *Моделі міжнародних систем: приклади та відмінності*
20. *Вплив культурних норм на зовнішню політику держав*
21. *Права людини у міжнародних відносинах*
22. *Гендерний підхід до аналізу міжнародних процесів*
23. *Хронополітика та її значення для розуміння міжнародних процесів*
24. *Кліматичні фактори у світовій політиці за теорією Геї*
25. *Взаємозв'язок науки та технологій зі світовою політикою*
26. *Міжнародне громадянське суспільство і його вплив на державну політику*
27. *Тенденції глобального управління та виклики світового порядку*
28. *Можливі сценарії мультиполярного розвитку світової політики*
29. *Роль регіональних інтеграційних організацій у формуванні світового порядку*
30. *Перспективи глобального управління та врегулювання міжнародних конфліктів*